

Justitsministeriet

Dato: 7. april 2008

Dok.: JBH40550

Sagnr.: 2008-154-0120

Udkast til tale til ministeren til brug for besvarelse af samrådsspørgsmål P (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg torsdag den 10. april 2008.

Samrådsspørgsmål P:

”Vil ministeren redegøre for de sidste 10 års hjemmerøverier, har der været lighedspunkter mellem de hjemmerøverier, der har fundet sted det seneste år, og i givet fald hvilke?”

Svar:

1. Udvalget har bedt mig om at redegøre for de sidste 10 års hjemmerøverier, og herunder om der har været lighedspunkter mellem de hjemmerøverier, der har fundet sted de seneste år.

Lad mig starte med at slå fast, at røverier i private hjem efter min opfattelse hører til blandt de groveste former for kriminalitet. Det er chokerende at blive udsat for sådan en forbrydelse, og derfor skal vi som samfund gøre, hvad der er muligt for at forhindre, at det sker.

Det er også grunden til, at hjemmerøverier er et særligt fokusområde for politiet. Og jeg vil om lidt vende tilbage til politiets indsats på dette område.

En solid efterforskningsmæssig indsats fra politiets side kan dog ikke stå alene. Vores hjem er vores helle, og derfor skal røverier i private hjem straffes hårdt. Jeg vil således også komme ind på anklagemyndighedens fokus på strafpåstandene i disse sager.

[Rigspolitiets opgørelse]

2. Udvalget har som sagt bedt mig om at redegøre for de seneste 10 års hjemmerøverier.

Rigspolitiet har oplyst, at der ikke umiddelbart er tilgængelige oplysninger om sager fra før 2002. Men Rigspolitiet har foretaget en analyse af udviklingen vedrørende hjemmerøverier i perioden fra 1. januar 2002 til 20. februar 2008.

Rigspolitiet har oplyst, at Rigspolitiet definerer hjemmerøverier som røverier, der har følgende fire karakteristika:

- for det første, at de er begået mod personer, som har – eller af gerningsmanden formodes at have – adgang til større værdier,
- for det andet, at de er udført efter forudgående planlægning,
- for det tredje, at gerningsmændene har et målrettet forsæt om at få udleveret et større udbytte i konstanter eller andre værdier, og
- for det fjerde, at gerningsmanden har pacificeret offeret ved f.eks. udøvelse af vold, trusler eller ved, at gerningsmanden har bundet offeret.

Som det fremgår, er der tale om røverier med forudgående planlægning, hvor gerningsmændene er gået målrettet efter at få udleveret et større udbytte og i den forbindelse har brugt vold eller trusler for at pacificere offeret, før gerningsmanden tilegner sig værdier.

Rigspolitiets opgørelse og analyse omfatter derimod f.eks. ikke sager, hvor eksempelvis et tricktyveri udvikler sig til det, der også juridisk defineres som røveri. Det kan f.eks. være tilfælde, hvor gerningsmanden – efter at have tilegnet sig værdierne – bruger vold for at slippe væk fra offeret og gerningsstedet.

Når man tager udgangspunkt i denne definition, viser Rigspolitiets opgørelse, at der i perioden fra 2002 til ultimo februar 2008 i alt er registreret 100 hjemmerøverier. Fordelt på de enkelte år ser billedet således ud:

- i 2002 var der 10 hjemmøverier
- i 2003 var der ligeledes 10 hjemmøverier
- i 2004 var der 8 hjemmøverier
- i 2005 var der 19 hjemmøverier
- i 2006 var der 24 hjemmøverier
- i 2007 var der 21 hjemmøverier, og
- i 2008 er der indtil den 20. februar registreret 8 hjemmøverier

Det skal dog bemærkes, at opgørelsen er behæftet med en vis grad af usikkerhed, idet Rigspolitiet har fundet sagerne ved manuelle søgninger i politiets systemer.

Som det fremgår af opgørelsen, er der i perioden 2002 til februar 2008 sket en stigning i antallet af hjemmøverier, således som Rigspolitiet definerer disse. Og 2006 er det år, hvor politiet har registreret flest sager – nemlig 24.

Uden at bagatellisere problemet, må man dog sige, at antallet af disse målrettede, planlagte hjemmerøverier – på trods af de seneste års stigning i antallet – fortsat ligger på et forholdsvis lavt niveau. Så det tyder heldigvis ikke på, at denne form for kriminalitet er på vej til at blive hverdagskost i Danmark.

Men selv om antallet af hjemmerøverier er begrænset, ændrer det ikke ved, at det for offeret er meget krænken- de og chokerende at blive udsat for sådan en oplevelse. Og jeg er derfor også glad for at kunne sige, at politiet har en høj opklaringsprocent i disse sager.

Der er således blevet rejst sigtelse i 42 af de 100 sager vedrørende hjemmerøverier fra perioden 2002 til ultimo februar 2008. Det drejer sig om i alt 117 sigtelser mod 92 personer, og det har indtil videre resulteret i 65 domfæ- delser. Af de 92 sigtede personer er de 65 danske stats- borgere, og de sigtede er hovedsageligt mænd i alderen 18-25 år.

Det er i øvrigt karakteristisk for disse målrettede, planlagte hjemmerøverier, at de især er begået i hovedstadsregionen eller i tilknytning til andre større byer. Rigspolitiets analyse viser endvidere, at gerningsmændene typisk bor i samme område som offeret.

Røverierne er endvidere karakteriserede ved, at de ofte udføres af flere gerningsmænd i forening og ved anvendelse af trusler, herunder ved brug af våben.

[Forskningshedens rapport]

3. Som jeg var inde på tidligere, beror Rigspolitiets analyse på en manuel søgning i politiets registre, og opgørelsen er derfor behæftet med en vis grad af usikkerhed.

Justitsministeriets Forskningsenhed har imidlertid også beskæftiget sig med området. Forskningsenheden har for nylig udgivet en rapport om gaderøverier og røverier i offerets hjem mv.

Rapporten, der blev sendt til Folketingets Retsudvalg den 26. marts 2008, bygger blandt andet på oplysninger fra Rigspolitiet og Danmarks Statistik.

I Forskningshedens rapport bliver der ikke opstillet en definition af hjemmerøverier. Men Forskningsenheden har lavet en opgørelse af, hvordan anmeldelserne af røverier i 2006 er fordelt på gerningssteder.

Her viser opgørelsen, at der i 2006 var 215 røverier, som fandt sted i offerets bolig.

Men det tal omfatter altså også sager, som ikke kan defineres som målrettede, planlagte hjemmerøverier med det forsæt at få udleveret større værdier hos personer, der har større værdier. Sager, der derfor ikke falder ind under den af Rigspolitiet anvendte definition på hjemmerøverier.

Forskningshedens rapport viser, at langt de fleste røverier på offerets bopæl fandt sted om aftenen, og at det topper i tidsrummet fra kl. 20 til kl. 21.

Hvis man ser på, hvor voldsomme røverierne var, så viser rapporten, at der ved 51 % af røverierne – det vil sige 120 sager – ikke blev anvendt nogen form for vold, mens der ved 41 % af sagerne svarende til 96 sager blev anvendt mindre alvorlig vold. Ved 8 % af røverierne – det vil sige i 20 sager – blev der anvendt alvorligere vold.

Ikke overraskende er det også karakteristisk for røverier, der er begået på offerets bopæl, at udbyttet er større end ved andre typer af røverier, som f.eks. gaderøverier. Ved ca. 1/5 af røverierne på offerets bopæl var udbyttet således på mere end 10.000 kr.

[Politets indsats]

4. Efter disse mange tal vil jeg vende mig mod politiets indsats for at dæmpe op for antallet af hjemmerøverier. For uanset, om man opgør tallet på den ene eller den anden måde, så tager politiet – og jeg – hjemmerøverier meget alvorligt.

Politiet besluttede derfor i 2007, at hjemmerøverier skulle være et særligt fokusområde for politiet.

Det indebærer blandt andet, at Rigspolitiet nu modtager underretning fra politikredsene om alle hjemmerøverier.

De oplysninger, som Rigspolitiet får fra politikredsene, bruges blandt andet til analyser af hjemmerøverierne. Og den viden, som politiet herved får opbygget om gerningsmændene og deres fremgangsmåder, anvendes i forbindelse med forebyggelse og opklaring af hjemmerøverierne.

Det er som udgangspunkt de enkelte politikredse, der efterforsker hjemmerøverierne, men det sker i et tæt samarbejde med Rigspolitiet. Rigspolitiet bistår bl.a. de enkelte politikredse med støtte fra rejseholdet, hvis der er behov herfor.

For at sikre en fortsat sammenhængende og koordineret indsats mod hjemmerøverier på landsplan, har Rigspolitiet endvidere indkaldt repræsentanter fra alle landets politikredse til et møde her i april, hvor den styrkede indsats og samarbejdet mellem politikredsene og Rigspolitiet vil blive drøftet nærmere.

Så politiet har altså i høj grad fokus på dette område, og det fremgår jo også af opklaringsprocenten, som jeg var inde på tidligere, at denne fokus giver resultater.

[Rigsadvokatens initiativer]

5. Den målrettede og intensive efterforskningen kan imidlertid ikke stå alene.

Når politiet har fundet den eller de personer, der begik røveriet, er det næste skridt samfundets reaktion over for de pågældende.

Og her vil jeg gerne understrege, at det efter min opfattelse må være en skærpende omstændighed i strafudmålingen, når et røveri foregår i et privat hjem. Det skal være sådan, at man kan være tryk i sit hjem, og derfor skal røverier i private hjem udløse en mærkbar straf.

På samme måde som hjemmerøverier er et fokusområde hos politiet, har anklagemyndigheden også særlig opmærksomhed på dette område.

Rigsadvokaten har oplyst, at han ligeledes opfatter det som en skærpende omstændighed, når et røveri foregår i et privat hjem – og at røverier i private hjem derfor skal straffes hårdt.

Det er baggrunden for, at det i anklagemyndighedens særlige fagudvalg for personfarlig kriminalitet er blevet aftalt, at Rigsadvokaten fremover skal underrettes om alle sager om hjemmerøverier, når der rejses tiltale i sagerne. Det skal bl.a. ske med henblik på eventuel drøftelse af anklagemyndighedens strafpåstand i den konkrete sag.

Desuden skal Rigsadvokaten underrettes om alle byrets- og landsretsdomme på området, så Rigsadvokaten kan vurdere, hvorvidt dommene bør ankes med påstand om skærpendelse.

Rigsadvokaten vil endvidere udarbejde en oversigt over domme på området, der kan benyttes som vejledning i nye sager – så der så vidt muligt sikres en ensartet høj strafudmåling i sager om hjemmerøverier.

[Sammenfatning]

6. Som det gerne skulle være fremgået, prioriteres indsatsen mod røverier i private hjem meget højt af såvel politiet som anklagemyndigheden. Og det er mit håb, at denne indsats vil føre til, at den – om end lille – nedgang i antallet af målrettede, planlagte hjemmerøverier fra 2006 med 24 sager til 2007 med 21 sager vil fortsætte i 2008.

Tak.